

Taliban aan tafel met VN, op voorwaarde dat vrouwenrechten niet op de agenda staan

De taliban willen niet dat Afghaanse vrouwen deelnemen aan de VN-conferentie. — © reuters

De taliban zullen voor het eerst aanwezig zijn op een belangrijke VN-conferentie over Afghanistan. Op voorwaarde dat Afghaanse vrouwen niet aan de onderhandelingstafel zitten. “Dit is de enige manier om diepere problemen aan te pakken.”

Noëlle Habraken

Vandaag om 03:00

Liever altijd en overal onbeperkte

De Afghaanse talibanregering **toegang tot ons weekend** **Ontdek** (https://aboshop.standaard.be/porous-maxedout?utm_source=weekend&utm_medium=referral&utm_campaign=weekend&utm_content=weekend&utm_term=weekend) **het** **utm_artid=dmf20240627_97413751&utm_internal=banner-** **functionarissen** naar Doha in Qatar voor een tweedaagse ontmoeting met topfunctionarissen van de Verenigde Naties (VN) en gezanten uit zo'n 25 landen. Het is voor het eerst sinds de taliban aan de macht kwamen in Afghanistan dat de Verenigde Naties akkoord gaan met de voorwaarden van de taliban voor een dergelijke ontmoeting. Het Afghaanse regime eist dat Afghaanse vrouwen niet deelnemen aan de VN-conferentie.

Al sinds de Amerikaanse Navo-troepen Afghanistan in 2021 verlieten, vormt de internationale samenwerking met de taliban voor de VN een gewetensconflict. Het Afghaanse regime wordt internationaal niet erkend. Het land is grotendeels afgesloten van internationale instellingen en de wereldeconomie. Ook ontwikkelingshulp is nagenoeg bevroren. De Afghaanse bevolking leeft geïsoleerd van de rest van de wereld. Tegelijkertijd wil het Westen de ogen niet sluiten voor de verslechterende mensenrechten in het land.

Bij de meest recente VN-conferentie over Afghanistan werden de taliban geweigerd vanwege hun voorwaarden, die niet in overeenstemming waren met de mensenrechten. Voorheen werden ze zelfs niet uitgenodigd. Deze keer besloot VN-secretaris-generaal António Guterres dat het tijd was om de impasse te doorbreken. Dat betekent niet dat de VN het regime van de taliban legitimeren, benadrukte hij. Volgens de VN-baas zullen vrouwenrechten via een omweg toch aan bod komen: het thema is inherent verbonden met de onderwerpen die wel op de agenda staan.

Onder het talibanbewind worden vrouwen wijdverspreid en systematisch gediscrimineerd. Vrouwen mogen niet onbedekt noch alleen het huis verlaten, mogen niet werken en zijn uitgesloten van openbare ruimtes. De depressiecijfers stijgen. Inmiddels is Afghanistan het enige land ter wereld waar jongere generaties lager opgeleid zijn dan oudere generaties. Meisjes mogen er niet naar de middelbare school. Daarbovenop maakte de taliban dit voorjaar bekend dat het regime de openbare stening van vrouwen voor overspel opnieuw zou invoeren.

Toekijken is geen optie meer, stelt de VN nu. “We roepen op tot meer flexibiliteit en duidelijke politieke bereidheid van alle partijen. Dat is de enige manier om diepere problemen aan te pakken”, aldus Roza Otunbayeva, hoofd van de VN-Bijstandsmis­sie in Afghanistan.

Extra lasten

Tirana Hassan, uitvoerend directeur bij Human Rights Watch, reageert verbolgen: “Het uitsluiten van vrouwen dreigt de misstanden van de taliban te legitimeren en onherstelbare schade toe te brengen aan de geloofwaardigheid van de VN als pleitbezorger van vrouwenrechten.”

Ook Sima Samar, voormalig Afghaanse minister van Vrouwenzaken, uit haar scepsis: “Deze situatie is een indirecte onderwerping aan de wil van de taliban. Recht, democratie en duurzame vrede zijn niet mogelijk zonder de helft van de bevolking, die vrouw is, erbij te betrekken.”

Volgens universitair docent Romain Malejacq (Radboud Universiteit), gespecialiseerd in Afghanistan, is wendbaarheid van de VN de enige manier om verandering te bewerkstelligen voor de Afghaanse bevolking. “Hoe meer de nadruk ligt op de modernisering van Afghanistan en het expliciet stellen van westerse eisen op het gebied van vrouwenrechten, hoe meer de taliban zich terugtrekken en hun eigen weg gaan. Op die manier spelen we de meest gemiddelde leiders binnen het regime juist in de kaart en drijven we hen in de richting van samenwerking met terroristische groeperingen.”